

ПРОДЪЛЖИТЕЛЕН КОВИД ИЛИ ПОСТ-КОВИД СИНДРОМ

(ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА)

Някои хора, които са били заразени с вируса, причиняващ КОВИД-19, могат да имат дългосрочни последици от инфекцията, известни като състояния след-КОВИД или продължителен КОВИД.

Повечето хора с КОВИД-19 се подобряват в рамките на 2-4 седмици след заразяването. Но други (около 10-20 %) могат да имат различни оплаквания в продължение на седмици и месеци, което оказва влияние върху тяхното ежедневие. Понякога оплакванията могат да намаляват или да се увеличават, да изчезнат или да се появят отново. Най-честите оплаквания са следните:

I. Общи симптоми (списъкът не е изчерпателен)

1. Умора или отпадналост, които пречат на ежедневните дейности;
2. Симптоми, които се влошават след физическо или умствено усилие (известни също като „неразположение след физическо натоварване“);
3. Висока температура/ Треска.

II. Белодробни и сърдечни симптоми

1. Затруднено дишане или недостиг на въздух;
2. Суха кашлица;
3. Болка в гърдите;
4. Учестен пулс или сърцебиене;

III. Неврологични симптоми

1. Затруднено мислене или концентрация (понякога наричано „мозъчна мъгла“);
2. Главоболие;
3. Проблеми със съня;
4. Замайност при изправяне (замайване);
5. Чувство на мравучкане по тялото;
6. Промяна в усета на миризми или вкус;
7. Депресия или тревожност.

IV. Храносмилателни симптоми

1. Диария;
2. Стомашни болки.

V. Други симптоми

1. Болки в ставите или мускулите;
2. Обрив;
3. Промени в менструалния цикъл.

VI. Симптоми които са трудни за обяснение

Хората с пост-КОВИД могат да имат симптоми, които е трудно да се обяснят и лекуват. При тях резултатите от рутинни лабораторни тестове, рентгенови снимки на гръдния кош и електрокардиограми и др. може да са нормални. Най-често симптомите са подобни на тези при синдром на хроничната умора или други слабо разбрани хронични заболявания, които могат да възникнат след някои инфекции. Тези случаи са трудни за диагностициране и изискват специализирани изследвания.

Състоянието пост-КОВИД не засяга всички болни по един и същ начин. При всеки проявата е различна като голяма част могат да изпитат комбинации от симптоми, протичащи през различни периоди от време. При някои хора пост-КОВИД състоянията могат да продължат седмици, месеци или години, а понякога да доведат до увреждане на различни органи. Ето защо разговорът с лекуващия лекар относно вашите оплаквания, които изпитвате след КОВИД, може да Ви помогне за диагностиката на тези състояния и тяхното лечение.

Кои хора е по-вероятно да развият пост-КОВИД?

Проучванията показват, че някои групи хора могат да бъдат засегнати повече от пост-КОВИД. Това са примери, а не изчерпателен списък на хора или групи, които може да са изложени на по-голям риск от други групи за развитие на състояния след КОВИД:

1. Хора, които са прекарвали тежък КОВИД-19, особено тези, които са били хоспитализирани или са имали нужда от интензивно лечение.
2. Хора, които са имали предразполагащи здравословни фактори преди КОВИД-19 инфекция.
3. Хора, които не са ваксинирани срещу КОВИД-19.
4. Хора, които са били с мултисистемен възпалителен синдром по време на или след КОВИД-19 инфекция.

Какви са причините за пост-КОВИД?

За сега причината за пост-КОВИД не е изяснена. Предполага се, че от една страна КОВИД инфекцията може директно да увреди един или няколко органа: бял дроб, сърце, панкреас, стомашно-чревен тракт, нервна система, черен дроб, бъбреци и репродуктивната система. Но от друга страна КОВИД инфекцията може да предизвика дисбаланс и дисфункция на имунната система, образуването на автоантитела, реактивиране на латентни вируси като цитомегаловирус, херпесвирус и др., нарушение на нормалната микрофлора в червата (дисбиоза), пропускливи черва за бактериални ендотоксини и други токсични вещества. Тези фактори водят до едно хронично възпаление, с което се свързват повечето от симптомите на пост-КОВИД.

Как се диагностицира пост-КОВИД?

Диагнозата на пост-КОВИД не винаги е лесна. Когато е налице пряко увреждане на органите, рутинни кръвни тестове, рентгенови снимки на гръдния кош и електрокардиограми и други изследвания могат да са полезни при поставяне на диагнозата. Но при голяма част от случаите те може да са нормални. Поради липсата на специфични диагностични тестове лекарите често не вярват на оплакванията на

пациентите и затова често определят страданията им като психологически. Хората с тези необясними симптоми може да бъдат погрешно разбрани от своите лекари, което води до отлагане на навременна диагноза или подходяща грижа и лечение. Ето защо разговорът с лекуващия лекар относно вашите оплаквания, които изпитвате след КОВИД, и евентуалното Ви насочване към специалисти по пост-КОВИД може да Ви помогне за диагностиката на тези състояния и тяхното лечение.

Лекува ли се пост-КОВИД синдрома?

При навременно поставена диагноза пост-КОВИД е лечим в повечето случаи. Трябва да се подчертае, че няма едно лечение за всички, а лечението е строго индивидуално. На базата на прегледа и лабораторни изследвания Вашият лекуващ лекар ще Ви даде подробна информация, как да се справите с:

- проблеми с дишането;
- умората чрез физическа активност и упражнения;
- умората чрез пестене на енергия и контрол над умората;
- проблеми с концентрацията, паметта и мисловния процес;
- стреса, тревожността, депресията и безсънието;
- болката;
- проблеми при преглъщане, хранене, включително проблеми с обонянието и вкуса.

В зависимост от симптомите и евентуалните причини за пост-КОВИД Вашият лекар ще Ви предпише необходимите лекарства.